במ.

לאויו עה טוש"ע א"ח

מימן תק סעיף א: מז ב ג מיי שם סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיז סעיף ג וסימן שכג סעיף א:

סעיף בן: מח ה מיי׳ שם הלכה כב סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקיז סעיף ד [וסימן שכד סעיף ב]:

ו מיי׳ וסמג שם טוש"ע א"ח סימן מם ו מייי מקד סעיף ד:

ז מיי׳ וסמג שם טוש״ע א"ח סימן תקו סעיף א:

רבינו חננאל (המשך) ורבנן [מקילין], והא וובנן (מקירין), וווא איפכא שמעינן להו, דתנן רבי יהודה אומר שוקל אדם כשר כנגד הכלי כו'. ופרקינן דרבי יהודה אדרבי יהודה לא השיא. התם בכלי שאינו מותר, הכא למלאות ולתת לו בכלי העומד למדה ואסור. לרבנן נמי דאמרי אין משגיחין . בכף מאזנים כל עיקר. ישוקל במאזנים בשביל כך אסור, אבל הכא פעמים שנותן אדם יין לפיכך מותר. רבה אמר ובלבד שלא יזכור לו סכום מדה. מעשה באבא שאול בן בוטנית שהיה בו׳. וחכמים אומרים אף בחול עושין כן מפני בינס ש' גרבי יין כו'. ואסיקנא יעשה בהז צרכי צבור, דתניא גזל ואינו יודע ממי גזל, ילך ויעשה בהן צרכי צבור, אילו הן צרכי צבור בורות . שיחין ומערות. ירושלמי י אלעזר אמר לזעירא בר חמא מלא לי הדין מנא ולמחר אנן מכילין . ליה. אדבריה רב חסדא. לרבנא עוקבא, ודרש לא ימדוד אדם שעורים יאינו חושש משום מידה. קמח ללוש בו, דכיון דידעה דלישה חמשת רבעים ועוד ³) מסכמת כדי שתיטול חלתה בעין יפה. ושמואל אמר אסור. . דתנא דבי שמואל מותר

קב או קבים מותר ואינו חושש ב) אינו מובן ואולי ל"ל ועוד

היא מסכמת ליטול חלתה וכו׳.

ואמר שמואל אסור

במדה ומכר ממנה עד שמכר חשבונו נמצא כל הנותר בחבית על ידי ברורין שהרתיח היין כשמוליאו ומעלה אופיא אישקומ"א בלע"ז ואין המדה מלאה והן נקראין ברורין לפי שמבררין אותן מן היין כששותה אי נמי על דקלישי וזיגי ושמן יש בו מצוי מפני שמודבק בשולי המדה

ובדפנותיה וביין שכיחי ברורין ולא בשמן: וחבריו לנסו לו'. כדפרישית בברורין: לפני הגוברים. של הקדש ד נטוש"ע ח"מ סימן שסו לעשות בהן לרכי הקדש אם ירצו. והם לא הקדישוה כסבורין אין יכולין להקדיש שאינו שלהם אי נמי יכולין סוה ליה גזל בעולה יו: אמרו להם חכמים אין אתם זקוקין לכך. הואיל ומתחלה לא נתכונתם לגזול שהלקוחות מוחלין על ידי טרדן ומרולתם שאינם יכולין לשהות עוד וידעי וקא מחלי: אף אנו אין רצוננו לכך. לזה ליהנות משל אחרים: אמרו להם. חכמים א״כ אין לכם לעשות הקדש אלא לעשות בהן לרכי רבים שהרי משל רבים היה ויהנו הבעלים מהן: ואין יודע למי גול. שגול אנשים הרבה: שיחין ומערות. שמתכנסין בהן מים ושותין מהן. ובב"ק (דף נ:) מפרש מאי בור ומאי שיח ומאי מערה: אדבריה. הנהיגו ומטייל עמו במבוחות העיר: לה ימדוד חדם קב שעורין. אפילו ליתן לבהמתו שנראה כמודד למכור: אבל קודר הוא. בקב עלמו נוקב בכרי וממלאו שלא כדרך מדה לתת בידו לתוכו: קודר. לשון נוקב: נחתום. מבשל קדרות נמי קרוי נחתום: יקדית. ישרוף אחורשי"ר בלע"ו: בעין יפה. שיעור חלה אחד מכ"ד לכהן וכשאינה יודעת מדת עיסתה היא מקמלת ואומרת אין כאן כל כך אבל כשיודעת מדת עיסתה יודעת מה תפריש ועינה יפה בה: תנח דבי שמוחל. בתוספתה שסידר שמואל מתנאים שלפניו כמו שסדרו רבי חיים ורבי אושעים וכמו שסידר רבי את המשנה: השתא דאמר שמואל אסור. והוא שנה במשנתו מותר שמואל בשמעתיה דאמר אסור הלכה למעשה אתא לאשמועינן שהבא לשאול הלכה לעשות מעשה מורין לו אסור ואי חזינן איניש דעביד לא מחינן

בידיה דהלכה דמותר ואין מורין כן:

בסורא אמרי. דרכן לומר לטבח תן לי תרטא או פלג תרטא ובנרש אמרי חלקא או פלג חלקא ובפומבדיתא אמרי אוזיא. כל הטבחין היו מנתחין בהמותיהם בשוה כך וכך נתחים מן הבהמה ולאותן הנתחים קרו להו בסורא תרטא ובנרש חלהא ובפומבדיתא אוזיא ובנהר פקוד

> בגמ' מפרש לה ומאי פלוגתייהו: שהיה ממלא מדותיו כו'. שאיו מודדין ביו"ט: אף בחולו של מועד עושה כן. בגמ׳ מפרש טעמא. ולא גרסינן במתני' מפני ברורי המדות ואית דגרס ליה והן העלאת הרתיחות ובגמרא מפרש: מפני מלוי המדות. כשהיה מוכר שמן היה לו מדות הרצה ומביאין הלקוחות כליהן ומודד לאיש ואיש במדה לעלמו ומתמלות והולכות לתוך כליהן כל הלילה: גבו' המיוחד למדה. שמודד ומוכר בו: העומד למדה. שכשישבר זה בא זה תחתיו אבל עדיין לא מדד בו: ואמא רבי יהודה למימר. כיון דהוא עלמו מדה ולכך עשוי וכדי מדה מחזיק לא ימלאנו דמחזי שפיר כמודד ומוכר כעובדין בחול: כלי וקופיץ אין עומדין לכך: כדעבדין בחול. במחונים פעמים שאין הליטרא לפניו וכיון שיודע משקל כליו שוקל בו: לא קא עביד כעובדין דחול. דעדיין לא יצא טבעו של כלי זה למדה: שם מדה. רבעה או לוג אלא כך יאמר לו סתם כלי זה מלא לי: הכח לח קח עביד כדעבדין בחול. שדרך לקוחות לומר תן לי לוג ואין דרכן לומר כלי זה מלא לי בדרך מקח אלא בדרך הלואה או מתנה ואע"ג דמיוחד למדה: עבידי אינשי דמקרבי חמרא. לחבריהם: במנא דכילת. של מדה: תנת תף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש. שהיה חכם גדול ובאים רבים לשאול הימנו ובמועד רבים עוסקים בתורה שאין טרודים במלאכה והיה ממלאן בלילה שאין זמן בית המדרש כדי שיהא פנוי ביום. ולמאן דגרס במתני' מפני ברורי המדות מפרש הכי מפני בטול בית המדרש של באי מועד לא יהיה פנוי לשהות ולברר מדותיו שלא ירתיחו לפיכך ממלאן בלילה: הוא כנס כו'.

> משנתן יין בחבית כך וכך לוגין

רבעה: בזרגר' הכל לה במדה.

א) [לעיל כח.], ב) ב"ק לד:, ג) [תוספת' פ"ג], ן (מוספנו ד) (ישעיה סאו,

הגהות הב"ח (h) במשנה אף נמועד עשה כן וכו' אף נחול עשה כן:

הגהות הגר"א [א] במשנה מפני נרורי

לעזי רש"י

אישקומ"א. קצף. לחרוך.

מוסף רש"י

שוקל אדם בשר כנגד הכלי. טנח המוכר נשר במשקל, אע"פ שאסור לשקול בליטרא דהיינו מעשה חול, מותר הוא לשחול כנגד הכלי. וכנגד הקופיץ. סכין גדול שקולבין בו בשר, דאיכא שינוי ולא הוי מעשה חול אין מעיינין משגיחין. . שיחיו בורות ומערות. להכנים בהן מים לשתות, דהוי דבר הלריך לכל ויהנו מהן הנגולים (ב"ק צד:).

רבינו חננאל

בסורא אמרי כי תרטא י ייב.. פירוש נותן לזה והוא דבר ,תרטא ידוע באותו מקום. ולזה אומרים כי חלקא ופלגו חלקא. וכז אוזיא וכז הידוע במקומם. [מתני'] אומר אדם לחבירו ביום אום לחבירו ביום מלא לי כלי זה לא במדה כרי. אוקמה שמואל הא דתנז מלא לי כלי זה אע״פ שמכיל מידה ידועה, כגון . כלי שמכיל קפיז והוא לא בכלי המיוחד למדוד בו לבני אדם שאינו עשוי להשתמש בו אלא למדוד בלבד, כגון קפיז שהוא עשוי למדוד בו למכירה ולקנייה אילו דברי ת"ק. ואתא רבי העשוי להשתמש בו, כיון . שמכיל מידה ידועה אסור למלאותו ולתת אותו לחברו ביו"ט, שנמצא כאילו מודד ומוכר לו. ואקשינן וכי ר' יהודה מחמיר בשמחת יו"ט

"דבסורא אמרי תרטא ופלגו תרטא בנרש אמרי חלקא ופלגו חלקא בפומבדיתא אמרי אוזיא ופלגו אוזיא בנהר פקוד ובמתא מחסיא אמרי רבעא ופלגו רבעא: מתני' יאומר אדם לחברו מלא לי כלי זה אבל לא במדה ר' יהודה אומר אם היה כלי של מדה לא ימלאנו מעשה באבא שאול בן במנית שהיה ממלא מדותיו מערב יו"מ ונותנן ללקוחות ביו"ם אבא שאול אומר אף במועד 🐿 עושה כן [א] מפני ברורי המדות וחכמים אומרים אף בחול עושה כן מפני מצוי המדות: גמ' מאי אבל לא במדה אמר רב יהודה אמר שמואל אבל לא בכלי המיוחד למדה אבל כלי העומד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר אפילו כלי העומד למדה לא ימלאגו אלמא גבי שמחת יום מוב ר' יהודה לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא שמעינן להו דתנן יירבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא התם בשאינו עומר למדה הכא בעומד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קא עביד כדעבדין בחול רבא אמר מאי אבל לא במדה ישלא יזכור לו שם מדה אבל כלי המיוחד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר כלי המיוחד למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת יום מוב רבי יהודה לחומרא ורבגן לקולא והא אפכא שמעיגן להו דתגן רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה ל"ק התם בשאינו מיוחד למדה הכא מיוחד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם

קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרבי חמרא במנא דכילא ושתו: מעשה באבא שאול בן במנית: תנא אף במועד עושה כן מפני במול בית המדרש תנו רבנן הוא כנם שלש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות והביאום לפני הגזברים לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא ייסגול ואינו יודע למי גול יעשה בהם צרכי רבים מאי נינהו אמר רב חסדא בורות שיחין ומערות אדבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש בולא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביו"מ אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש יוהנחתום מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא יקריח תבשילו אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מודדת אשה קמח ביו"ם ונותנת לתוך עיסתה כדי שתמול חלה בעין יפה ושמואל אמר אסור והא תנא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר